

TERK

Akulladin, Ef bilir-kosil, 207-229

10 11/11/2012

ترك: ترك (TRUK)

- ١ - تعريف: الترك هو عدم فعل المقدور عليه.
- ٢ - حقيقته: الترك فعل إذا قُصِد، أما إذا لم يقصد فليس بفعل.
- ٣ - حكمه:

- أ - الترك يكون واجباً، وذلك في ترك المحرمات، كترك الكذب، وترك الوفاء بالنذر المحرم، وترك شرب الخمر، وترك الغش، ونحو ذلك.
- ب - ويكون محرماً، وذلك كترك الواجبات، كترك الصلاة، وترك بر الوالدين، وترك الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر للقادر عليه، وترك الطعام والشراب والدواء إذا تعين أخذه طريقاً للإبقاء على النفس، ونحو ذلك.
- ج - ويكون مباحاً، وذلك كترك الحقوق الشخصية، كترك المطالبة بالدين، وترك الأخذ بالشفعة، وترك الرد بالعيب ونحو ذلك.
- د - ويكن مستحباً، كترك ما يخل بالمروءة، كترك الأكل في الطريق، وترك التقاط ما لا يخشى عليه التلف، وترك التقاط الشيء التافه كالحبة ونحو ذلك.
- هـ - ويكون مكروهاً، كترك السنن، كترك البسمة عمداً في الطهارة، وترك الترتيب في الوضوء، ونحو ذلك.

٤ - أثر العذر في الترك: العجز عن الفعل المأمور به، أو المشقة في فعله، تبيح تركه تركاً كلياً أو تركاً جزئياً بحسب الاستطاعة، لقوله ﷺ (إذا نهيتكم عن شيء فاجتنبوه، وإذا أمرتكم بأمر فأتوا منه ما استطعتم)^(١).

(١) البخاري في الاعتصام باب الاقتداء بسنن رسول الله، ومسلم في الحج باب الحج مرة في العمر.

٥ - الشك في الترك: إن شك الشخص في ترك ركن أو شرط، فحكمه حكم من لم يأت به، وعليه الإعادة.

٦ - آثاره:

- أ - الإثم، وذلك في ترك الواجبات، كترك الصلاة والصيام، وبر الوالدين، وترك وطء الزوجة بقصد الإضرار بها، وترك الإنفاق على من تجب عليه نفقته.
- ب - الثواب، وذلك في ترك المحرمات، كترك القمار، وشرب الخمر، ونحو ذلك.
- ج - سقوط الحق، وذلك كترك المطالبة بالشفعة من غير عذر بعد العلم بالبيع.
- د - فساد العمل، كترك ركن من أركانه، أو شرط من شروطه.
- هـ - الضمان، كترك إنقاذ الغريق مع القدرة عليه، وترك إنقاذ مال الغير مع القدرة عليه.
- و - العقوبة، كالتعزير على ترك الواجبات.
- ز - القضاء، كقضاء ما تركه من الفرائض، وقضاء ما أفطره من رمضان، وما تركه من الصلوات المفروضة، وما أفسده من الحج، ونحو ذلك.

İSLAM HUKUKUNDA TERK KAVRAMI VE DELİL DEĞERİ¹ Ebu'l-Fadl Abdullah Muhammed es-Siddîk el-Gumârî²

Çev. Hasan ÖZER³

The Concept of "Abandonment" in Islamic Law and its Evidence Value

This Translation consists of two Works in the name of "Husnu't-Tafahhum Wa'd-Dark Li Masalati't-Tark" committed to paper by Abdullah b. Shamsuddîn Muhammad b. Muhammad As-Siddîk Al-Gumârî, who is from Marokko, and "Al Bayân Fi Namâzaci Li-Ashyâi Lam Yaf'alha'n-Nabiyyu 'Alayhi's-Salâm", which is the continuation of this subject and written by Safvat Cavdat Ahmad.

The First Work includes eleven titles as "Content Speech", "the Writing Reason of This Article", "Introduction", "Abandonment", "Kinds of Abandonment", "Abandonment Does Not Bear Witness to Illicit", "An Unfounded Charge", "The Opinion of Ibn Taymiyya about Abandonment", "An Authentic Hadîths Supporting Our Opinion" and "Conclusion". In this Book, it has been examined the definition of *Abandonment*, its place in Islamic Law, what this concept means and some discussions connected with the subject.

As for in the Second Work, it is discussed actions that were not present at the time of the His Highness Prophet Muhammad and whether these actions can be done or not. The titles that this Book includes are these: "Celebrating the Birthday of His Highness Prophet Muhammad", "Celebrating the Holy Night of Ascension", "Living the Fifteen Night of Shaban Month", "The Farewell of Funeral by Worship Ceremonies", "Reading the Holy Qur'an in the House for a Dead Person", "Reading the Holy Quran for a Dead Person at the Head of His Grave Before Burying and After Burying into the Grave" and "Performing Tarawih Prayer More than Eight Bowing Acts".

Key Words: Abandonment, Islamic Rules, the Reason of Abandonment, Illicit, Evidence.

Takdîm

Terk bir delil değildir bizim dinimizde
Ne men'i gerektirir, ne de vacipliği
Peygamber yapmadı diye yasak koymak isteyen,
Onun terkini sadık ve doğru bir hüküm bilen
Kaybeder bütün delillerin yolunu,
Sahih hükümde bile yanılır hüsrana düşer.
Muhalifini azap ile de tehdit ederek
Nehiy gelmedikçe yasak mümkün değildir.
Ya da kınanır o fiil, duyurulur cezası
Yahut hem haram kılar hem de ayıplar yaparı.

(Müellif)

Bu Makalenin Telif Sebebi

Bizi doğru yola ileten, hüccet ve delili bilmeye muvaffak kılan Allah'a hamdolsun. Salat ve selam, Efendimiz Hz. Muhammed'e ve onun şerefli ailesine olsun. Allah, onun sahabilerinden ve yolundan gidenlerden razı olsun.

Çok değerli talebem Mahmud Saîd *terk* konusunda okuyucuların zihinlerindeki şüphe ve tereddütleri gideren bir makale yazmamı benden talep etti ve bu konuda *İtkânü's-San'a* isimli eserde özet bir bilgiye rastladığımı da ekledi. Onun bu talebine olumlu karşılık verdim ve isteğini yerine getirdim. Bu makaleyi konuyu iyice tetkik ederek yazdım ki okuyucu, istidlâl konusunda isabetli hareket edebilsin ve delillerin makbul olanı ile olmayanı birbirinden ayırabilsin. Muvaffak kılacak ve yol gösterecek olan Allah'tır. Ben de yalnızca O'na dayandım.

Giriş

Müctehid imamların ispat vasıtası olarak kullandıkları şer'î delillerin hepsini şöyle sıralayabiliriz:

Kitap ve Sünnetin şer'î delil oluşunda müctehid imamlar arasında ihtilaf yoktur. İcma ve Kıyasta ise ihtilaf edilmiştir. Cumhur, İcma ve Kıyası delil olarak kullanmıştır. Fıkıh usûlünde genel kabul görmesi sebebiyle bunların şer'î delil olması tercih edilmiştir. Ayrıca dört imamın ihtilaf ettiği deliller de vardır ki onlar mürsel hadis, sahabe kavli, şer'u men kablenâ, istushâb, istihsân ve Medine halkının amelidir. Bunlar geniş olarak Sübkî'nin (v. 771/1370) *Cem'u'l-Cevâmi'* isimli eserinin İstidlâl bölümünde açıklanmıştır.

¹ *Hüsnü't-tefehüm ve 'd-derk li meseleti't-terk*, Mektebetü'l-Kahire, Kahire, birinci baskı, h. 1423- m. 2002.

² Faslı Alim. Asıl adı Abdullah b Şemsuddin Muhammed b Muhammed es-Siddîk'tır. Cenadil Âhir 1328/1908 de Tanca'da dünyaya geldi. İlim talebine babasında başladı sonra Fas Câmîatu Karaviyyin, Mısır, Hicaz bölgelerine ilim tahsili için gitti. Hadis, kelam, tefsir, fıkıh usûlü, dil ve diğer konularda eserler telif etti. Ezherde 12 bilim dalında yapılan imtihanı başarıyla tamamladı ve Ezher diplomasına sahip oldu.

³ 1413/1993 yılında Tanca da vefat etti. Kabri Tanca'da babasının yanındadır (Çev.).

TC. Diyanet İşleri Başkanlığı Selçuk Eğitim Merkezi/KONYA, hasankafiyeci@hotmail.com

1729 GÜNEŞ, Merdan. Zühd (Askese): Anfangsphase des
Sufismus. *Journal of Religious Culture / Journal für
Religionskultur*, 160 (2012) pp: 1-11. *Zühd*
230373

01 Ocak 2021

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN